



Monumentnummer*: 403613

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 1993
Kadaster deel/nr 82938/68

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lochem Lochem Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Lochem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Laren Gelderland A 1043

Omschrijving**

HOOFDGEBOUW. Huis van twee verdiepingen met hoog omlopend schilddak met schoorstenen op de nok, met twee vooruitspringende zijvleugels aan de ingangs(NW-)zijde. De hoofdvleugel en de ZO-vleugel werden in circa 1650 door Johan van Nagell gerealiseerd. Beide vleugels zijn onderkelderd: de kelder van de zijvleugel is overkluisd met twee rijen van elk vijf kruisribgewelven op een rij pijlers en de kelder van de hoofdvleugel is gedekt door troggewelven op houten balken. De NW-vleugel, die in tegenstelling tot de ZO-vleugel ook aan de achterzijde naar voren springt werd waarschijnlijk in 1754 gebouwd, toen Jan Herman Sigismund van Nagell, heer van Ampsen, in het huwelijk trad met Maurice Constance le Leu de Wilhem. In dat jaar werden de huidige zandstenen middenrisaliet van de hoofdvleugel met het gelobd fronton en de omlijsting van de ingangsideur en venster daarboven in Lodewijk XV-stijl aangebracht; boven laatstgenoemd venster bevinden zich de alliantiewapens van Van Nagell en van Le Leu de Wilhem. Door deze verbouwing verkreeg de voorzijde van Huis Ampsen haar huidige classicistische geleding van een hoofdgebouw met een in het centrum geaccentueerde ingangspartij en met aan weerszijden twee zijvleugels. In de bovenste lob van het fronton een wijzerplaat waarachter een slingeruurwerk uit het midden der 18e eeuw en een 17e-eeuwse klok met opschrift: "Jan Herman Nagel Heer tot Olden en Nieuwen Ampsen Gerhart Schimmel me fecit Davnetriae 1687". Centraal aan de voorzijde van de zijvleugels twee hardstenen Lodewijk XV consoles. Eind 19e eeuw werd het huis van nieuwe vensters voorzien; op beganegrond-niveau werden nieuwe schuiframen aangebracht en de eerste verdieping kreeg vensters met naar binnen draaiende ramen. De huidige roedenverdeling van deze vensters dateert uit een verbouwing uit 1935, toen aan de zuidoostvleugel ook - ter vervanging van een 19e-eeuws torentje - een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



vijfzijdige toren werd gebouwd. Het huis is aan alle zijden van dakkapellen met getoogde bovendorpels en dubbele openslaande ramen met bovenlichten voorzien; deze bevinden zich aan de voorzijde loodrecht boven de muurvlakken tussen de vensters en aan de zijkanten en achterzijde gedeeltelijk boven de vensters van de lager gelegen verdiepingen. Aan de ingangzijde een onlangs van nieuwe hardstenen platen voorzien vermoedelijk 18e-eeuws bordes van vijf treden met aan weerszijden twee gelobde zijstukken met in reliëf aangebracht bladmotief. Deze zijstukken zijn geplaatst ter maskering van twee trappen, die naar de loodrecht onder het bordes gelegen kelderdeur leidt.

Aan weerszijden van de bordestrap twee marmeren 17e-eeuwse wapenleeuwen, afkomstig van de buitenplaats Vredestein (Betuwe), hier in 1873 geplaatst door de toenmalige eigenaar Egbert Justinus van Nagell en zijn echtgenote Sophia Schimmelpenninck van der Oye, wier wapens in deze tijd op de leeuwen zijn aangebracht. Enkele decennia eerder, omstreeks 1855, werd de hoofdvleugel aan de achterzijde centraal uitgebouwd tot een middenrisaliet, waarbij in grote lijnen de middenrisaliet van de voorgevel werd gevolgd. De risaliet werd voorzien van een gelobd fronton. De vensters van kelder-, beganegrond-, eerste- en tweede-verdieping-niveau kregen een omlijsting in neo-Lodewijk XV-stijl. In de bovenste lob van het fronton een oeuil de boeuf met diagonale roedenverdeling; eronder een wapenleeuw met de wapens van (Jacques Adriaan Christiaan) van Nagell en van (Justina Maria Wilhelmina) Rengers, die de opdracht tot deze verbouwing gaven.

Interieur: in de hal een eikehouten gebeeldhouwde trap uit de 18e eeuw. De zaal, gelegen aan de achterzijde van de zuidwestelijke vleugel een stucplafond in rococovormen. In de achterkamer van de NW-vleugel een schoorsteenstuk uit 1650 voorstellende Johan Herman van Nagell, dat recentelijk in het zuidoostelijk bouwhuis is ondergebracht.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel